

364. 5.

BIJLAGE II VAN DE MEMORIE VAN TOELICHTING.

VERTALING IN HET NEDERLANDSCH VAN HET VOLKENBONDVERDRAG MET DE VOORGESTELDE WIJZIGINGEN.

TEGENWOORDIGE TEKST.

De Hooge Verdragsluitende Partijen,

overwegende dat, om de samenwerking tusschen de volken te bevorderen en vrede en veiligheid te waarborgen, het van belang is

bepaalde verplichtingen te aanvaarden om geen toevlucht tot den oorlog te nemen,

openlijk internationale betrekkingen te onderhouden gegrond op de rechtvaardigheid en de eer,

nauwkeurig de voorschriften van het internationale recht op te volgen, voortaan erkend als werkelijk richtsnoer der Regeeringen,

de rechtvaardigheid te betrachten en nauwlettend alle verplichtingen der Verdragen te eerbiedigen in de wederzijdsche betrekkingen tusschen de georganiseerde volken,

aanvaarden dit Verdrag, waarbij de Volkenbond wordt ingesteld.

Artikel 1.

1. Oorspronkelijke Leden van den Volkenbond zijn diegene der onderteekenaars, wier namen zijn vermeld in het Aanhangsel van dit Verdrag, alsmede de Staten, eveneens genoemd in het Aanhangsel, die zonder eenig voorbehoud tot het Verdrag zullen zijn togetreden door middel van een verklaring, nedergelegd op het Secretariaat binnen twee maanden nadat het Verdrag in werking zal zijn getreden. Van de nederlegging zal kennis worden gegeven aan alle andere Leden van den Bond.

2. Elke niet in het Aanhangsel genoemde Staat, elk overzeesch gewest of elke kolonie, die volkomen zelfbestuur heeft, kan, indien de toelating wordt goedgekeurd door twee derden van de Vergadering, Lid worden van den Bond, mits hij werkelijke waarborgen geeft van zijn oprecht voornemen, zijn internationale verplichtingen na te komen, en hij de regeling aanneemt, die door den Bond zal worden vastgesteld ten opzichte van zijn strijdkrachten en bewapeningen te land, ter zee en in de lucht.

3. Elk Lid van den Bond kan zich terugtrekken uit den Bond na opzegging twee jaar te voren, onder voorwaarde, dat hij op het oogenblik van uittreden al zijn internationale verplichtingen heeft vervuld, daaronder begrepen die van dit Verdrag.

Artikel 2.

De werkzaamheid van den Bond, zooals deze omschreven is in het Verdrag, wordt uitgeoefend door een Vergadering en door een Raad, welke bijgestaan worden door een permanent Secretariaat.

VOORGESTELDE WIJZIGINGEN.

De Inleiding worde gelezen als volgt:

Aangezien om de samenwerking tusschen de volken te bevorderen en dezen vrede en veiligheid te waarborgen, het van belang is

bepaalde verplichtingen te aanvaarden om geen toevlucht tot den oorlog te nemen,

openlijk internationale betrekkingen te onderhouden gegrond op de rechtvaardigheid en de eer,

nauwkeurig de voorschriften van het internationale recht op te volgen, voortaan erkend als werkelijk richtsnoer der Regeeringen,

de rechtvaardigheid te betrachten en nauwlettend alle verplichtingen der Verdragen te eerbiedigen in de betrekkingen tusschen de georganiseerde volken,

is dit Verdrag aanvaard teneinde den Volkenbond in te stellen.

Lid 1 vervalt.

Lid 2, dat wordt lid 1, worde gelezen als volgt:

Elke Staat, elk overzeesch gewest of elke kolonie, die volkomen zelfbestuur heeft en die niet Lid is van den Volkenbond, kan, indien de toelating wordt goedgekeurd door twee derden van de Vergadering, ervan Lid worden, mits hij werkelijke waarborgen geeft van zijn oprecht voornemen, zijn internationale verplichtingen na te komen, en hij de regeling aanneemt, die door den Bond zal worden vastgesteld ten opzichte van zijn strijdkrachten en bewapeningen te land, ter zee en in de lucht.

Het tegenwoordige lid 3 wordt lid 2.

Artikel 3.

1. De Vergadering bestaat uit vertegenwoordigers van de Leden van den Bond.

2. Zij komt bijeen op bepaalde tijden en voorts telkens wanneer de omstandigheden het vereischen, ter plaatse van den zetel van den Bond of op zoodanige andere plaats als mocht worden aangewezen.

3. De Vergadering is bevoegd kennis te nemen van elk vraagstuk, dat binnen den kring der werkzaamheid van den Bond valt of den wereldvrede raakt.

4. Elk Lid van den Bond kan niet meer dan drie vertegenwoordigers tellen in de Vergadering en kan slechts één stem uitbrengen.

Artikel 4.

1. De Raad bestaat uit vertegenwoordigers van de Voornaamste Geallieerde en Geassocieerde Mogendheden, alsmede uit vertegenwoordigers van vier andere Leden van den Bond. Deze vier Leden worden vrijelijk door de Vergadering aangewezen op tijdstippen te harer keuze. Tot de eerste aanwijzing door de Vergadering zijn de vertegenwoordigers van België, Brazilië, Spanje en Griekenland Leden van den Raad.

2. Onder goedkeuring van de meerderheid der Vergadering kan de Raad andere Leden van den Bond aanwijzen, die voortaan permanent in den Raad vertegenwoordigd zullen zijn. Hij kan, onder dezelfde goedkeuring, het aantal Leden van den Bond vergrooten, welke door de Vergadering zullen worden gekozen om in den Raad te zijn vertegenwoordigd.

2bis. De Vergadering stelt met meerderheid van twee derden regelen vast betreffende de verkiezing van de niet-permanente Leden van den Raad en met name betreffende den duur van hun mandaat en de voorwaarden van herkiesbaarheid.

3. De Raad komt bijeen wanneer de omstandigheden het vereischen en minstens éénmaal 's jaars ter plaatse van den zetel van den Bond of op zoodanige andere plaats als mocht worden aangewezen.

4. De Raad is bevoegd kennis te nemen van elk vraagstuk, dat binnen den kring der werkzaamheid van den Bond valt of den wereldvrede raakt.

5. Ieder Lid van den Bond, dat niet in den Raad is vertegenwoordigd, wordt uitgenoodigd zich in de zitting te doen vertegenwoordigen op gelijken voet als de Leden van den Raad, wanneer een vraagstuk, waarbij dat Lid in het bijzonder belang heeft, door den Raad wordt behandeld.

6. Ieder Lid van den Bond, vertegenwoordigd in den Raad, heeft slechts één stem en één vertegenwoordiger.

Artikel 5.

1. Behalve wanneer dit Verdrag of het Vredesverdrag uitdrukkelijk het tegendeel bepaalt, behoeven de besluiten van de Vergadering of van den Raad de instemming van alle Leden, die in de zitting vertegenwoordigd zijn.

2. Alle vragen van procedure, die zich voordoen in de zittingen van de Vergadering of van den Raad, met inbegrip van de aanwijzing van commissies belast met het onderzoek van bijzondere punten, worden geregeld door de Vergadering of door den Raad en kunnen worden beslist door de meerderheid van de Leden van den Bond, vertegenwoordigd in de zitting.

3. De eerste zitting van de Vergadering en de eerste zitting van den Raad zullen door den President der Vereenigde Staten van Amerika worden bijeengeroepen.

Artikel 6.

1. Het permanente Secretariaat is gevestigd ter plaatse van den zetel van den Bond. Het omvat een Secretaris-Generaal, alsmede de noodige secretarissen en personeel.

2. De eerste Secretaris-Generaal wordt aangewezen in het Aanhangsel. In den vervolge zal de Secretaris-Generaal be-

Artikel 4.

Lid 1 worde gelezen als volgt:

De Raad bestaat uit de Leden van den Volkenbond, die hierin een permanenten zetel hebben, evenals uit andere Leden, die hierin een tijdelijken zetel hebben. Deze laatsten worden vrijelijk door de Vergadering aangewezen op tijdstippen te harer keuze.

Lid 2 worde gelezen als volgt:

Behalve de Leden van den Bond, die een permanenten zetel hebben, kan de Raad onder goedkeuring van de meerderheid der Vergadering nog andere Leden van den Bond aanwijzen, die voortaan permanent in den Raad vertegenwoordigd zullen zijn. Hij kan, onder dezelfde goedkeuring, het aantal Leden van den Bond vergrooten, welke door de Vergadering zullen worden gekozen om in den Raad te zijn vertegenwoordigd.

Artikel 5.

Lid 1 worde gelezen als volgt:

Behalve wanneer dit Verdrag of overeenkomsten, die zekere bevoegdheden aan den Volkenbond toekennen, uitdrukkelijk het tegendeel bepalen, behoeven de besluiten van de Vergadering of van den Raad de instemming van alle Leden, die in de zitting vertegenwoordigd zijn.

noemd worden door den Raad, met goedkeuring van de meerderheid der Vergadering.

3. De Secretarissen en het personeel van het Secretariaat worden benoemd door den Secretaris-Generaal, met goedkeuring van den Raad.

4. De Secretaris-Generaal van den Bond is rechtens Secretaris-Generaal van de Vergadering en van den Raad.

5. De uitgaven van den Bond zullen worden gedragen door de Leden van den Bond, in de verhouding vastgesteld door de Vergadering.

Artikel 7.

1. De zetel van den Bond is gevestigd te Genève.

2. De Raad kan te allen tijde beslissen, dat de zetel elders zal worden gevestigd.

3. Alle functies in den Bond of van de daarmee samenhangende organen, met inbegrip van het Secretariaat, staan gelijkelijk open voor mannen en vrouwen.

4. De vertegenwoordigers der Leden van den Bond en de functionarissen van den Bond genieten in de uitoefening hunner functies diplomatieke voorrechten en immuniteiten.

5. De gebouwen en terreinen, in gebruik bij den Bond of bij zijn organen, of waar zijn bijeenkomsten worden gehouden, zijn onschendbaar.

Artikel 8.

1. De Leden van den Bond erkennen, dat de instandhouding van den vrede de vermindering eischt van de nationale bewapeningen tot het minimum vereenigbaar met de nationale veiligheid en met het afdwingen door middel van gemeenschappelijke actie van de internationale verplichtingen.

2. De Raad, rekening houdende met de aardrijkskundige ligging en de bijzondere omstandigheden van elken Staat, zal plannen voorbereiden tot deze vermindering, ten fine van onderzoek en beslissing door de verschillende Regeeringen.

3. Deze plannen moeten ten minste eens in de tien jaren opnieuw worden overwogen en zoo noodig herzien.

4. Nadat deze plannen door de verschillende Regeeringen zullen zijn aanvaard, kan de aldus vastgestelde grens der bewapeningen niet worden overschreden zonder toestemming van den Raad.

5. De Leden van den Bond, overwegende dat de vervaardiging van munitie en oorlogsmaterieel door particulieren aanleiding geeft tot ernstige bezwaren, dragen den Raad op, te rade te gaan omtrent de maatregelen, geschikt om de nadeelige gevolgen daarvan te voorkomen, daarbij rekening houdende met de behoeften der Bondsleden, die de munitie en het oorlogsmaterieel noodig voor hun veiligheid niet kunnen vervaardigen.

6. De Leden van den Bond verbinden zich, elkander wederkeerig op de meest open en volledige wijze alle inlichtingen te verstrekken betreffende de schaal hunner bewapeningen, hun militaire programma's te land, ter zee en in de lucht, en den toestand van diegene hunner industrieën, welke aan oorlogsdoeleinden kunnen worden dienstbaar gemaakt.

Artikel 9.

Een permanente Commissie zal worden gevormd om den Raad van advies te dienen omtrent de uitvoering der bepalingen van de artikelen 1 en 8 en in het algemeen omtrent de militaire vraagstukken te land, ter zee en in de lucht.

Artikel 10.

De Leden van den Bond verbinden zich, de territoriale integriteit en de bestaande politieke onafhankelijkheid van alle Leden van den Bond te eerbiedigen en te handhaven tegen elken buitenlandschen aanval. In geval van aanval, van bedreiging met of gevaar voor aanval zal de Raad zich beraden omtrent de middelen om de uitvoering van deze verplichting te verzekeren.

Artikel 11.

1. Uitdrukkelijk wordt verklaard, dat elke oorlog of bedreiging met oorlog, onverschillig of een der Leden van den Bond daarbij al dan niet rechtstreeks betrokken is, den geheelen Bond aangaat, en dat deze de maatregelen moet nemen, geschikt om den vrede der volken doeltreffend te beschermen. In zoodanig geval roept de Secretaris-Generaal, op verzoek van een Lid van den Bond, onmiddellijk den Raad bijeen.

2. Bovendien wordt verklaard, dat elk Lid van den Bond het recht heeft, uit overwegingen van vriendschap de aandacht van de Vergadering of van den Raad te vestigen op elke omstandigheid, nadeelig werkende op de internationale betrekkingen en welke dientengevolge dreigt den vrede of de goede verstandhouding tusschen de volken, waarvan de vrede afhangt, te verstoren.

Artikel 12.

1. Alle Leden van den Bond komen overeen, dat, wanneer tusschen hen een geschil ontstaat, hetwelk tot een breuk zou kunnen leiden, zij dat geschil, hetzij aan arbitrage of aan een rechterlijke beslissing, hetzij aan het onderzoek van den Raad zullen onderwerpen. Zij komen tevens overeen, in geen geval hun toevlucht tot oorlog te zullen nemen vóór het einde van een tijdperk van drie maanden na de scheidsrechterlijke of rechterlijke uitspraak, of het rapport van den Raad.

2. In alle gevallen, voorzien in dit artikel, moet de beslissing gewezen worden binnen een redelijken tijd, en het rapport van den Raad moet worden uitgebracht binnen zes maanden, nadat het geschil daaraan is onderworpen.

Artikel 13.

1. De Leden van den Bond komen overeen, dat, wanneer tusschen hen een geschil ontstaat, hetwelk naar hun meening geschikt is voor arbitrage of rechtspraak en dat niet op bevredigende wijze langs diplomatieken weg kan beslecht worden, het vraagstuk in zijn geheel aan arbitrage of rechtspraak zal worden onderworpen.

2. Tot de geschillen, die in het algemeen voor arbitrage of rechtspraak vatbaar zijn, behooren die, welke betrekking hebben op de uitlegging van een verdrag, op elk vraagstuk van internationaal recht, op het bestaan van een feit, dat, indien vastgesteld, een schending van een internationale verbintenis zou zijn, of op den omvang en den aard der vergoeding voor zulk een schending.

3. De zaak zal worden onderworpen aan het, overeenkomstig artikel 14 ingestelde, Permanente Hof van Internationale Justitie of aan een andere rechtbank of hof, aangewezen door de Partijen of voorzien in de tusschen haar bestaande verdragen.

4. De Leden van den Bond verbinden zich, de uitspraken te goeder trouw uit te voeren en niet over te gaan tot oorlog tegen een Lid van den Bond, dat de uitspraken nakomt. In geval aan zulk een uitspraak niet wordt voldaan, stelt de Raad de maatregelen voor ter verzekering van de uitvoering.

Artikel 14.

De Raad is belast met de voorbereiding van een ontwerp voor een Permanent Hof van Internationale Justitie, welk ontwerp zal worden voorgelegd aan de Leden van den Bond. Het Hof zal bevoegd zijn kennis te nemen van alle geschillen van internationalen aard, welke de Partijen eraan zullen onderwerpen. Het zal ook als raadgevend lichaam adviezen geven over elk geschil of punt, dat de Raad of de Vergadering bij het Hof aanhangig zal maken.

Artikel 15.

1. Wanneer tusschen de Leden van den Bond een geschil ontstaat, dat een breuk zou kunnen ten gevolge hebben en dat niet onderworpen is aan de arbitrage of rechtspraak, voorzien

bij artikel 13, komen de Leden van den Bond overeen, het bij den Raad aanhangig te maken. Te dien einde is het voldoende, dat een hunner van het geschil kennis geeft aan den Secretaris-Generaal, die alle maatregelen treft tot volledig onderzoek en overweging ervan.

2. De Partijen moeten zoo spoedig mogelijk een uiteenzetting van haar zaak met alle van belang zijnde feiten en bewijsstukken overleggen. De Raad kan de onmiddellijke openbaarmaking daarvan gelasten.

3. De Raad tracht de beslechting van het geschil te verzekeren. Indien hij hierin slaagt, maakt hij, in den omvang waarin hij zulks nuttig oordeelt, een uiteenzetting openbaar, weergevende de feiten, de daarbij noodige uitleggingen en de voorwaarden, waarop het geschil is beslecht.

4. Indien het geschil niet is kunnen worden beslecht, wordt door den Raad een rapport opgesteld en openbaar gemaakt, aangenomen hetzij met algemeene stemmen, hetzij met meerderheid van stemmen en inhoudende een uiteenzetting der feiten en de oplossingen, welke hij aanbeveelt als de billijkste en ter zake meest geschikte.

5. Elk Lid van den Bond, vertegenwoordigd in den Raad, kan eveneens een uiteenzetting openbaar maken van de feiten betreffende het geschil, en zijn eigen conclusies.

6. Indien het rapport van den Raad met algemeene stemmen, die van de vertegenwoordigers der Partijen niet medegerekend, is aangenomen, verbinden de Leden van den Bond zich, niet over te gaan tot oorlog tegen een Partij, welke zich gedraagt overeenkomstig de conclusies van het rapport.

7. Voor het geval het den Raad niet gelukt, zijn rapport te doen aannemen door al zijn Leden, met uitzondering van de vertegenwoordigers van eenige Partij in het geschil, behouden de Leden van den Bond zich het recht voor, te handelen zooals zij het noodig achten voor de handhaving van het recht en van de gerechtigheid.

8. Indien een der Partijen beweert en de Raad erkent, dat het geschil een vraagstuk betreft, hetwelk het internationale recht overlaat aan de uitsluitende bevoegdheid dezer Partij, zal de Raad zulks vaststellen in een rapport, zonder echter eenige oplossing aan te bevelen.

9. De Raad kan, in alle gevallen voorzien in dit artikel, het geschil voor de Vergadering brengen. De Vergadering zal eveneens van het geschil hebben kennis te nemen, indien een der Partijen het verzoekt; dit verzoek zal moeten worden gedaan binnen de veertien dagen van het oogenblik af, dat het geschil bij den Raad is aanhangig gemaakt.

10. In elke aangelegenheid, onderworpen aan de Vergadering, zijn de bepalingen van dit artikel en van artikel 12 betreffende het optreden en de bevoegdheid van den Raad toepasselijk ten aanzien van het optreden en de bevoegdheden van de Vergadering. Een rapport opgemaakt door de Vergadering met goedkeuring van de vertegenwoordigers der Leden van den Bond, vertegenwoordigd in den Raad, en van de meerderheid der andere Leden van den Bond, met uitzondering telkens van de vertegenwoordigers der betrokken Partijen, zal hetzelfde gevolg hebben als een rapport van den Raad aangenomen met algemeene stemmen zijner Leden, uitgezonderd de vertegenwoordigers der Partijen.

Artikel 16.

1. Indien een Lid van den Bond overgaat tot den oorlog, in strijd met de bij de artikelen 12, 13 of 15 aangeane verplichtingen, zal hij *ipso facto* beschouwd worden een oorlogsdad tegenover alle andere Leden van den Bond te hebben begaan. Deze laatste verbinden zich, terstond alle handels- en financiële betrekkingen met dat Lid te verbreken, alle betrekkingen tusschen hun onderdanen en die van den Staat, die het Verdrag heeft geschonden, te verbieden en een einde te maken aan alle financieel, handels- en persoonlijk verkeer tusschen de onderdanen van dien Staat en die van elken anderen Staat, onverschillig of deze al dan niet Lid is van den Bond.

2. In dat geval zal het de plicht zijn van den Raad, den verschillenden betrokken Regeeringen een aanbeveling te doen nopens de effectieven te land, ter zee of in de lucht, waarmede de Leden van den Bond ieder voor zich zullen bijdragen tot de strijdkrachten bestemd om de Bondsplichten te doen eerbiedigen.

3. De Leden van den Bond komen bovendien overeen, elkander wederkeerig steun te verleen en bij de toepassing van de krachtens dit artikel te nemen economische en financiële maatregelen, ten einde de verliezen en bezwaren, die hieruit kunnen voortvloeien, zooveel mogelijk te beperken. Zij zullen elkander eveneens wederkeerig steun verleen en, ten einde weerstand te bieden aan iederen bijzonderen maatregel genomen tegen een hunner door den Staat, die het Verdrag schendt. Zij zullen de noodige voorzieningen treffen om den doortocht over hun gebied te vergemakkelijken voor de strijdkrachten van elk Lid van den Bond, dat deelneemt aan een gemeenschappelijk optreden, ten einde de Bondsplichten te doen eerbiedigen.

4. Elk Lid, dat zich heeft schuldig gemaakt aan schending van een der verplichtingen, voortvloeiende uit het Verdrag, kan van den Bond worden uitgesloten. De uitsluiting geschiedt bij beslissing van alle andere Leden van den Bond, welke in den Raad zijn vertegenwoordigd.

Artikel 17.

1. In geval van een geschil tusschen twee Staten, waarvan slechts één of wel geen van beide Lid van den Bond is, zullen de Staat of Staten, welke geen Lid van den Bond zijn, worden uitgenoodigd zich op zoodanige voorwaarden, als de Raad billijk zal achten, te onderwerpen aan de verplichtingen van het Lidmaatschap van den Bond, ten einde tot een oplossing van het geschil te geraken. Indien deze uitnoodiging wordt aangenomen, zijn de bepalingen van de artikelen 12 tot en met 16 toepasselijk, onder voorbehoud van de wijzigingen, welke de Raad noodzakelijk oordeelt.

2. Zoodra zoodanige uitnoodiging heeft plaats gehad, zal de Raad een onderzoek instellen naar de bijzonderheden van het geschil en de gedragslijn voorstellen, die hem de beste en meest doeltreffende onder de gegeven omstandigheden voorkomt.

3. Indien de aangezochte Staat weigert de verplichtingen van het Bondslidmaatschap ter beslechting van het geschil te aanvaarden en tot oorlog overgaat tegen een Lid van den Bond, zijn de bepalingen van artikel 16 op hem van toepassing.

4. Indien de beide aangezochte Partijen weigeren, de verplichtingen van het Bondslidmaatschap ter beslechting van het geschil te aanvaarden, kan de Raad alle maatregelen nemen en alle voorstellen doen, geschikt om vijandelijkheden te voorkomen en de oplossing van het geschil te verzekeren.

Artikel 18.

Elk verdrag of internationale overeenkomst in de toekomst door een Lid van den Bond gesloten, zal door het Secretariaat terstond moeten worden ingeschreven en zoo spoedig mogelijk bekend gemaakt. Geen dezer verdragen of internationale overeenkomsten zal bindend zijn vóór de inschrijving.

Artikel 19.

De Vergadering kan van tijd tot tijd de Leden van den Bond uitnoodigen over te gaan tot een nieuw onderzoek van onuitvoerbaar geworden verdragen en van internationale toestanden, waarvan de instandhouding den wereldvrede in gevaar zou kunnen brengen.

Artikel 20.

1. De Leden van den Bond erkennen ieder voor zich, dat dit Verdrag doet vervallen alle verbintenissen of afspraken *inter se*, welke onverenigbaar zijn met de bepalingen hiervan,

en zij verbinden zich plechtiglijk, in de toekomst zoodanige verbintenissen of afspraken niet meer aan te gaan.

2. Indien een Lid vóór zijn deelneming aan den Bond verbintenissen heeft aangegaan, welke onvereinigbaar zijn met de bepalingen van het Verdrag, moet dit Lid onmiddellijk maatregelen nemen om zich van die verplichtingen vrij te maken.

Artikel 21.

De internationale overeenkomsten zooals arbitrage-verdragen en regionale regelingen gelijk de Monroeleer, welke de handhaving van den vrede verzekeren, worden niet beschouwd als onvereinigbaar met de bepalingen van dit Verdrag.

Artikel 22.

1. De volgende beginselen zijn van toepassing op de koloniën en gebieden, die ten gevolge van den oorlog niet langer onderworpen zijn aan de souvereiniteit van de Staten, welke deze vroeger bestuurden, en die bewoond worden door volken, welke nog niet op zichzelf kunnen staan onder de zeer moeilijke omstandigheden van de moderne wereld. Het welzijn en de ontwikkeling van deze volken vormen een heilige taak der beschaving en dit Verdrag behoort waarborgen op te nemen voor de vervulling van die taak.

2. Het beste middel om dit beginsel practisch te verwezenlijken, is de voogdij over deze volken toe te vertrouwen aan de ontwikkelde naties, welke uit hoofde van haar hulpbronnen, haar ondervinding of haar aardrijkskundige ligging, het best in staat zijn, deze verantwoordelijkheid op zich te nemen, en welke bereid zijn deze te aanvaarden; zij zullen deze voogdij uitoefenen als Mandatarissen en in naam van den Bond.

3. Het karakter van het mandaat moet verschillen naar mate van den graad van ontwikkeling van het volk, de geografische ligging van het gebied, den economischen toestand daarvan en andere dergelijke omstandigheden.

4. Eenige gemeenschappen, vroeger behoorende tot het Ottomaansche Rijk, hebben een zoodanigen graad van ontwikkeling bereikt, dat haar bestaan als onafhankelijke naties voorloopig kan worden erkend, op voorwaarde, dat zij zich bij het bestuur laten leiden door den raad en de hulp van een Mandataris, totdat het oogenblik gekomen is, dat zij in staat zullen zijn op zich zelve te staan. Bij de keuze van den Mandataris zullen de wenschen dezer gemeenschappen in de eerste plaats in aanmerking moeten worden genomen.

5. De graad van ontwikkeling van andere volken, in het bijzonder die van Midden-Afrika, eischt, dat de Mandataris er het bestuur van het gebied op zich neemt op voorwaarden, waarborgende de vrijheid van geweten en van godsdienst zonder andere beperkingen dan die noodzakelijk tot handhaving van de openbare orde en de goede zeden, het verbod van misbruiken als den handel in slaven, wapenen en sterke drank, het verhinderen van de oprichting van versterkingen, van de vestiging van militaire of maritieme steunpunten, alsmede van het geven eener militaire opleiding aan de inboorlingen, anders dan voor politiedoeleinden of voor de verdediging van het gebied; die voorwaarden zullen tevens aan de andere Leden van den Bond handel en verkeer op voet van gelijkheid moeten verzekeren.

6. Ten slotte zijn er ook nog gebieden, zooals Zuid-West-Afrika en bepaalde eilanden in de Stille Zuidzee, welke ten gevolge van de geringe dichtheid der bevolking, van hun beperkte uitgestrektheid, van hun verwijderde ligging van de middelpunten der beschaving, van hun aardrijkskundige aansluiting aan het gebied van den Mandataris, of van andere omstandigheden, het best kunnen worden bestuurd onder de wetten van den Mandataris als een integreerend deel van diens gebied, behoudens de bovenvermelde waarborgen in het belang van de inlandsche bevolking.

7. In alle gevallen moet de Mandataris aan den Raad een jaarlijksch verslag uitbrengen nopens de aan zijn zorg toevertrouwde gebieden.

8. Indien de door den Mandataris uit te oefenen omvang van het gezag, toezicht of bestuur, niet het onderwerp heeft uitgemaakt van een voorafgaande overeenkomst tusschen de Leden van den Bond, zal de Raad uitdrukkelijk omtrent deze punten een beslissing nemen.

9. Een permanente Commissie zal belast zijn, de jaarlijkse rapporten van de Mandatarissen in ontvangst te nemen en te onderzoeken en den Raad van advies te dienen nopens alle vraagstukken betreffende de uitvoering der mandaten.

Artikel 23.

De Leden van den Bond, onder voorbehoud van en in overeenstemming met de voorschriften van internationale verdragen, welke thans van kracht zijn of hierna zullen worden gesloten,

- a. zullen zich beijveren rechtvaardige en menschwaardige arbeidsvoorwaarden voor mannen, vrouwen en kinderen, zoowel in hun eigen landen als in alle gebieden, tot welke hun handels- en nijverheidsbetrekkingen zich uitstrekken, te verzekeren en te handhaven, en te dien einde de noodige internationale organisaties oprichten en in stand houden;
- b. verbinden zich een rechtvaardige behandeling der inboorlingen te verzekeren in de gebieden aan hun bestuur onderworpen;
- c. dragen aan den Bond het algemeen toezicht op over den handel in vrouwen en kinderen, alsmede over dien in opium en andere schadelijke middelen;
- d. dragen aan den Bond het algemeen toezicht op over den handel in wapenen en munitie met de landen, waar het toezicht op dien handel noodzakelijk is in het algemeen belang;
- e. zullen de noodige maatregelen nemen, ten einde de vrijheid van verkeer en van doorvoer, zoomede een rechtvaardige behandeling van den handel van alle Leden van den Bond te waarborgen en te handhaven; in dit verband zal met de bijzondere behoeften van de streken, welke gedurende den oorlog van 1914—1918 verwoest zijn, rekening moeten worden gehouden;
- f. zullen zich beijveren internationale maatregelen te treffen ter voorkoming en bestrijding van ziekten.

Artikel 24.

1. Alle internationale bureaux, te voren ingesteld bij collectieve tractaten, zullen onder voorbehoud van de toestemming van de daarbij betrokken Partijen, onder het gezag van den Bond worden geplaatst. Alle andere internationale bureaux en alle commissies tot regeling van aangelegenheden van internationaal belang, die later zullen worden opgericht, zullen onder het gezag van den Bond worden geplaatst.

2. In alle zaken van internationaal belang, geregeld bij algemeene verdragen, doch niet onderworpen aan het toezicht van internationale commissies of bureaux, moet het Secretariaat van den Bond, indien de Partijen het verzoeken en de Raad zijn toestemming geeft, alle van belang zijnde inlichtingen verzamelen en verstrekken, en alle noodige of wenschelijke hulp verschaffen.

3. De Raad kan beslissen, dat de uitgaven van een bureau of commissie, geplaatst onder het gezag van den Bond, onder de uitgaven van het Secretariaat zullen worden opgenomen.

Artikel 25.

De Leden van den Bond verbinden zich, de oprichting en samenwerking aan te moedigen en te bevorderen van behoorlijk geautoriseerde vrijwillige nationale Roode-Kruisorganisaties, die zich ten doel stellen de bevordering der gezondheid, het voorkomen van ziekte en de verzachting van het lijden in de wereld.

Goedkeuring van de wijzigingen, aangenomen door de Vergadering van den Volkenbond in haar Negentiende Zitting 1938, enz.

Artikel 26.

1. Wijzigingen in dit Verdrag zullen in werking treden na bekrachtiging door die Leden van den Bond, wier vertegenwoordigers den Raad vormen, en door de meerderheid van die Leden, wier vertegenwoordigers de Vergadering uitmaken.

2. Elk Lid van den Bond is vrij, de in dit Verdrag aangebrachte wijzigingen niet te aanvaarden, in welk geval het evenwel zal ophouden Lid van den Bond te zijn.

AANHANGSEL

I. Oorspronkelijke Leden van den Volkenbond, ondertekenaars van het Vredesverdrag:

Vereenigde Staten van Amerika	Haïti
België	Hedjaz
Bolivia	Honduras
Brazilië	Italië
Britsche Rijk	Japan
Canada	Liberia
Australië	Nicaragua
Zuid-Afrika	Panama
Nieuw-Zeeland	Peru
Indië	Polen
China	Portugal
Cuba	Roemenië
Ecuador	Servisch-Croatisch-Sloveensche Staat
Frankrijk	Siam
Griekenland	Tsjechoslowakije
Guatemala	Uruguay

Staten uitgenoodigd tot het Volkenbondverdrag toe te treden:

Argentinië	Perzië
Chili	Salvador
Columbia	Spanje
Denemarken	Venezuela
Nederland	Zweden
Noorwegen	Zwitserland
Paraguay	

II. Eerste Secretaris-Generaal van den Volkenbond:

Sir JAMES ERIC DRUMMOND, K.C.M.G., C.B.

Aanhangsel.

Deel I van het Aanhangsel vervalt.

